at ingen lukkes ude af Samfundet, den arbejder paa, at ethvert Menneske kan blive opdraget efter de Evner og Kræfter, der er i Mennesket, og ikke efter de Forhold, som uretfærdige Samfundstilstande har kastet dem i, med ét Ord, for »*Menneskerettigheder*«, og derfor er vi overbeviste om, »*at Kvindesagen er i det rette Spor*«.

Johanne Meyer.

Grundlovsdagen.

I det sidste Aar er der gentagne Gange blevet debatteret i de forskellige Kvindesagsforeninger om Ønskeligheden af et Protesttog den 5te Juni mod den Grundlov, som udelukker Kvinderne fra Valgretten; men Stemningen var mere for at søge Lejlighed til Udtalelse af Kvinder paa de forskellige Talerstole i København.

Udvalget for »de samlede Kvindeforeninger« henvendte sig derfor til Oppositionen, som ogsaa nu som ved tidligere Lejlighed viste stor Imødekommenhed overfor Kvinderne, med Ønsket om at udtale sig om deres politiske og sociale Fordringer.

Der var derfor mødt en usædvanlig stor Kreds af Kvinder, baade ved Venstres og Socialdemokratiets Fest.

De fire Damer, som af »de samlede Kvindeforeninger« blev valgte til at være Ordførere for Kvindesagen var Fru *Anna Jensen*, Frk. *Lagesen*, Fru *Louise Nørlund* og Fru *Johanne Meyer*. Paa Grund af vort Blads begrænsede Plads kan vi kun give et lille Uddrag af deres Taler.

Anna Jensen: Naar Kvinderne idag slutter sig til Festen er det ikke til Ære for Grundloven, der har udelukket Kvinden fra sine borgerlige Rettigheder, men fordi Socialdemokratiet er det eneste Parti i Verden, der anerkender Kvindens Ligestilling, og som viser os Vejen, vi skal gaa. Tidligere sang Studenterne »Blomsten hos os er den dejlige Kvinde«, men nu finder Overklassen, at der findes ikke det mørkeste Værksted, uden det er godt nok for Kvinder. Lønnes Mændene lavt blandt Arbejderne, saa lønnes Kvinden dog kun med det halve. Vi Kvinder beundrer det Arbejde, der er gjort af Mænd for at hæve de mandlige Arbejdere, og vi beder dem til enhver Tid at støtte Kvinderne paa Arbejdsmarkedet. Til Gengæld bringer Kvinderne ny Tanker og ny Kraft.

Nelly Lagesen vilde trøste Mændene med, at naar nu Kvinderne kom frem i den sociale Verden, saa var det ikke Meningen, at nu skulde Mændene lukkes inde og stoppe Strømper og lave Grøden. Men Mand og Kvinde vil være hinanden sideordnede i lige Ret til økonomisk Uafhængighed. Mændene burde støtte Kvindesagen og hjælpe til, at Kvinderne kunde blive udviklede, ti Kapitalisterne benytter Kvinderne til at underbyde Mændene. Det er umuligt mere at indføre det gamle patriarkalske Forhold, hvor den stille Husmoder kun tænkte paa sine Gryder og andre huslige Dyder. Hun er Borgerinde og vil gøre sine Fordringer gældende som saaden. Vi vil, baade Mand og Kvinde, enes om at afryste Kapitalisternes Aag.

Louise Nørlund: Der var en Tid, da det hørte med til en ordentlig Grundlovsfest, at Mændene holdt en køn Tale for Kvinderne. Den Tid er forbi, nu er det Kvinderne, der fra Talerstolen selv tager Ordet imod Mændenes egenmægtige Lovgivningsmyndighed. Det var naturligt, at Mændene jublede over den Valgret, de havde faaet ved Grundloven, men det var mindre naturligt, at de talte, som om vi her i Landet havde almindelig Valgret, *for Kvinderne var jo uden Valgret.* Vaagnet til Besindelse krævede da ogsaa Kvinderne med stærkere og stærkere Røst lige Borgerrettigheder med Manden. Det Resultat, Mændene havde faaet ud af deres Eneraadighed til Lovgivning, var ikke saa opmuntrende og vidnede egenlig ikke om den Aandsoverlegenhed og større Udvikling, som de bestandig pukkede paa over for Kvinderne. Og naar de bebrejde os vort Køns ringe Interesse for Samfundsspørgsmaal, da var dette som at bebrejde Fangen, der sidder indelukket bag vellaasede Døre, at han ikke haster ud i det fri. Løs først alle de Baand og fjærn først alle de Hindringer som Lovene og Fordomme har rejst mod vor frie Virksomhed — først da har man Ret til at bebrejde os, om vi ikke lige saa hurtigt som Mændene haster ud i det fri. Naar Demokratiets Mænd ikke føler sig tilfredsstillede ved Absolutismen før 49, saa maa de ogsaa kunne forstaa, at Kvinderne ikke kan være tilfredse med Mændenes absolutistiske Lovgiven for os. Vi *taaler* kun disse Tilstande, fordi vi maa bøje os for Loven, men vi tier ikke længere overfor en slig Uretfærdighed. De vil faa vort Raab at høre alle Vegne, det Raab: Kvinderne maa, bør og skal have Valgret i Lighed med Mændene.

Derefter talte *Johanne Meyer*:

Naar Grundloven i 1849 vakte en saadan Glæde, at der endnu 40 Aar efter kan holdes Fest, var det fordi Frihedens Aand, der den Gang gik gennem hele Evropa, var af saa dyb en Karaktér, at den satte Frugt i saa rummelige Lovregler, at det enkelte Individ fik direkte Indflydelse paa Statens Styrelse. Men Lovregler er som Klæder, der slides, alt som Livet voxer. Var Grundloven for Folket som en Sløjkjole for Barnet, der kommer ud af Svøbet; saa er denne Sløjkjole for Folket, der vil staa og gaa paa sine egne Ben, en skrækkelig Hindring; hver Gang Folket forsøger det, tumler det om i sine parlamentariske Forviklinger, hvorfor ogsaa Regeringen i sin viselige Omsorg har givet Folket Faldhat paa (Gendarmer) og taget Folket op paa sine provisoriske Arme.

Men hvor var Kvinderne i 48, da de ikke nævntes i den Lov, som hviler paa almindelig Stemmeret?

De var indelukkede i Hjemmet, den politiske og sociale Verden var dem fremmed, kun igennem Manden hørte de derom. — Men den forandrede Produktionsmaade forandrede Hjemmene, og med Maskinernes Indførelse fulgte to slemme Følgesvende, Arbejdsløshed og Nød. Nøden ude paa Arbejdsmarkedet. Nu ser hun med sine egne Øjne og tænker sine egne Tanker om det Samfund, som hun før kun kendte paa anden Haand. Hun ser kun er en retsløs Person, hun ser,